

ΙΔΡΥΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΥΓΚΥΡΙΑΣ

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2022

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΚΛΙΜΑ (ΕΛΛΑΔΑ – ΕΕ-27– ΕΥΡΩΖΩΝΗ)

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ –ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ –ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ – ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΗ ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗ (ΕΛΛΑΔΑ – ΕΕ-27 – ΕΥΡΩΖΩΝΗ)

1 Μαρτίου 2022

Το IOBE διεξάγει κάθε μήνα από το 1981 Έρευνες Οικονομικής Συγκυρίας στις επιχειρήσεις στους τέσσερις τομείς της οικονομίας και, από τον Μάιο του 2008, και στους καταναλωτές. Οι έρευνες αποτελούν μέρος του κοινού εναρμονισμένου προγράμματος που χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (DG ECFIN) και τα αποτελέσματά τους χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό του δείκτη οικονομικού κλίματος σε Ελλάδα και στις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες, ενώ δημοσιεύονται αναλυτικά στις εκδόσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι αναλύσεις που δημοσιεύονται κάθε μήνα με τη μορφή αυτής της έκδοσης στηρίζονται στα πρωτογενή, αναλυτικά στοιχεία για πάνω από 1000 επιχειρήσεις και αντιπροσωπευτικό δείγμα 1500 καταναλωτών, όπως προκύπτουν από τις έρευνες που διεξάγει αποκλειστικά και μόνο το IOBE για την Ελλάδα για λογαριασμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Επόμενο δελτίο: **01/04/2022**

Οι έρευνες Οικονομικής Συγκυρίας εκπονούνται στο πλαίσιο του Κοινού Εναρμονισμένου Προγράμματος της Ε.Ε. για τις Έρευνες Επιχειρήσεων και Καταναλωτών (Joint Harmonised EU Programme of Business and Consumer Surveys) με την στήριξη της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υποθέσεων της ΕΕ (Directorate General for Economic and Financial Affairs | DG ECFIN)

ΕΕ – ΕΥΡΩΖΩΝΗ: Ανάκαμψη του δείκτη οικονομικού κλίματος μετά από ένα τρίμηνο

Μετά από τρεις μήνες συνεχούς υποχώρησης, ο δείκτης οικονομικού κλίματος ανακάμπτει τον Φεβρουάριο, τόσο στην Ευρωζώνη, όσο και στην ΕΕ, και διαμορφώθηκε στις 114,0 και τις 112,8 μονάδες αντίστοιχα, από 112,7 και 111,6 μονάδες αντίστοιχα τον προηγούμενο μήνα. Η ενίσχυση του δείκτη οφείλεται στην αισθητή βελτίωση στις Υπηρεσίες, το Λιανικό εμπόριο και σε μικρότερο βαθμό στις Κατασκευές, ενώ στη Βιομηχανία οι προσδοκίες παρέμειναν ουσιαστικά αμετάβλητες και υποχώρησαν ελαφρά στην καταναλωτική εμπιστοσύνη. Συγκεκριμένα, στη Βιομηχανία οι προσδοκίες διατηρήθηκαν στα επίπεδα του προηγούμενου μήνα (+0,1 μονάδες), παραμένοντας κοντά στο υψηλότερο διαχρονικά επίπεδό τους, ενώ στις Υπηρεσίες (+3,5) οι προσδοκίες ανέκαμψαν μετά τις απώλειες του Δεκεμβρίου και του Ιανουαρίου. Ο δείκτης στο Λιανικό εμπόριο ενισχύθηκε σημαντικά (+1,7), ως αποτέλεσμα των αισιόδοξων εκτιμήσεων της τρέχουσας κατάστασης, σε αντιστάθμισμα με την, σε μικρότερο βαθμό, επιδείνωση των αποθεμάτων. Στις Κατασκευές (+1,2), η βελτίωση αποδίδεται στις αισιόδοξες προβλέψεις για την απασχόληση αλλά και στο επίπεδο παραγγελιών που έφτασε σε νέο ιστορικό υψηλό, ενώ σε περαιτέρω επιδείνωση στην καταναλωτική εμπιστοσύνη (-0,2) οδήγησαν η υποχώρηση των προσδοκιών των νοικοκυριών σε όλους τους παράγοντες πλην των προβλέψεων για την γενική κατάσταση της χώρας. Όσον αφορά στις έξι μεγαλύτερες οικονομίες, ο δείκτης ενισχύθηκε ήπια στην Ισπανία (+2,4) και την Γαλλία (+1,9), σε μικρότερο βαθμό στην Γερμανία (+1,2) και την Ιταλία (+1,0), ενώ αντίθετα, επιδεινώθηκε στην Πολωνία και στην Ολλανδία (από -1,7). Αναλυτικότερα:

- Στη **Βιομηχανία**, ο δείκτης προσδοκιών στην ΕΕ ενισχύθηκε στις +12,2 μονάδες, ενώ στην Ευρωζώνη διαμορφώθηκε στις +14,0 μονάδες. Οι προσδοκίες για την παραγωγή τους επόμενους τρεις μήνες υποχώρησαν τόσο στην ΕΕ όσο και στην Ευρωζώνη, σε αντίθεση με τις προβλέψεις παραγγελιών και ζήτησης που ενισχύθηκαν ελαφρά, ενώ τα αποθέματα κλιμακώθηκαν.
- Στις **Υπηρεσίες**, οι δείκτες προσδοκιών διαμορφώθηκαν στις +13,0 μονάδες στην ΕΕ και στην Ευρωζώνη. Οι εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για την τρέχουσα δραστηριότητά τους ενισχύθηκαν ελαφρά σε αμφότερες τις ζώνες, όπως και οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα ζήτηση, ενώ αντίθετα οι προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξη της ζήτησης ενισχύθηκαν αισθητά και στις δυο ζώνες.
- Στο **Λιανικό Εμπόριο**, οι δείκτες διαμορφώθηκαν στις +5,9 και +5,4 μονάδες αντίστοιχα σε ΕΕ και Ευρωζώνη. Οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα επιχειρηματική δραστηριότητα υποχωρούν ελαφρά, οι προβλέψεις για τις πωλήσεις βελτιώνονται αισθητά, ενώ τα αποθέματα κλιμακώνονται ελαφρά.
- Στις **Κατασκευές**, οι δείκτες επιχειρηματικών προσδοκιών διαμορφώθηκαν στις +7,8 μονάδες στην ΕΕ και στις +9,9 μονάδες στην Ευρωζώνη. Οι θετικές προβλέψεις για την

απασχόληση ενισχύθηκαν ελαφρά σε αμφότερες τις δύο ζώνες, όπως αντίστοιχα και οι προβλέψεις για το επίπεδο εργασιών.

- Ο **Δείκτης Καταναλωτικής Εμπιστοσύνης** διαμορφώθηκε στις -10,2 μονάδες στην ΕΕ και στις -8,8 στην Ευρωζώνη. Οι εκτιμήσεις των καταναλωτών για την οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού τους τους τελευταίους 12 μήνες κινήθηκαν ήπια πτωτικά σε αμφότερες τις ζώνες, ενώ ήπια πτωτικά κινήθηκαν και οι προβλέψεις για την εξέλιξή της στους επόμενους 12 μήνες. Αντίθετα, ήπια ανοδικά κινούνται οι προβλέψεις για τη γενική κατάσταση της οικονομίας, ενώ οι προβλέψεις για αγορές τους επόμενους μήνες υποχωρούν σε αμφότερες τις δύο ζώνες.
- Τέλος, ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στις **Χρηματοοικονομικές Υπηρεσίες** υποχώρησε ελαφρά στην ΕΕ (+22,1 από +26,6 μον.) με την ΕΕ να κινείται ελαφρά υψηλότερα (+23,1 από +27,5 μον.). Οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα πορεία της ζήτησης κινήθηκαν ήπια πτωτικά, ενώ αντίθετα ήπια ανοδικά κινήθηκαν οι προβλέψεις για τη ζήτηση στο επόμενο τρίμηνο. Παράλληλα, αισθητή υποχώρηση παρουσίασαν οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων.

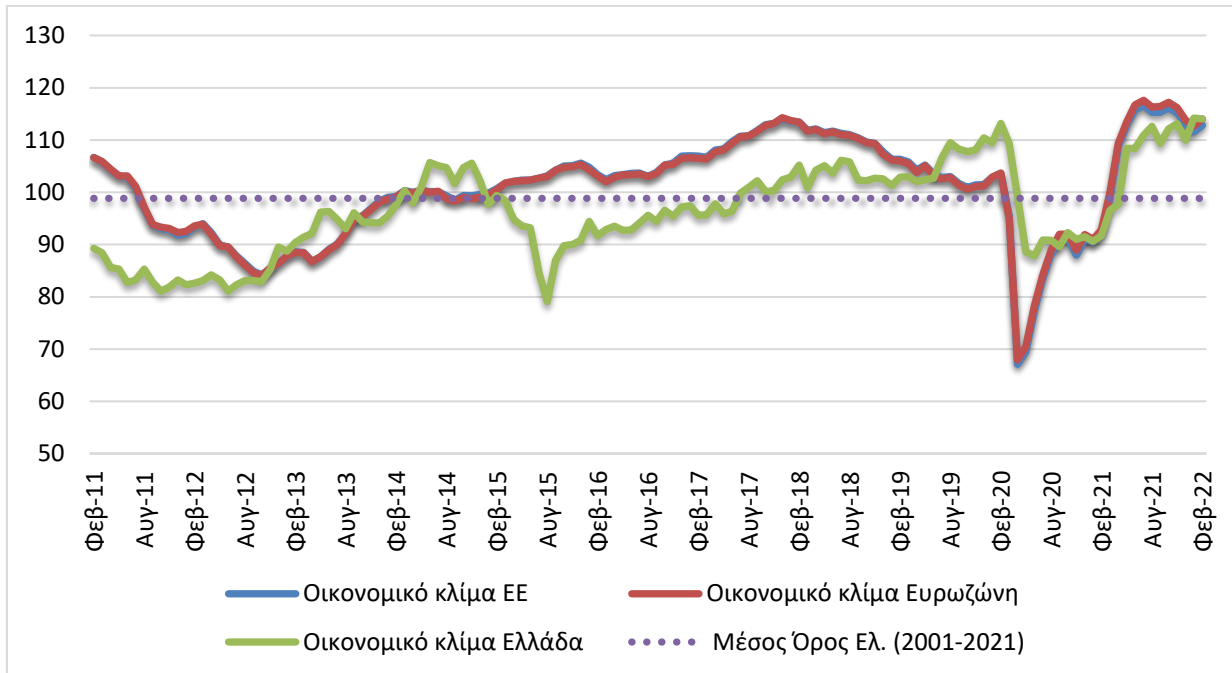
Πίνακας 1: Δείκτες Οικονομικού Κλίματος (2000-2020=100, εποχικά εξομαλυμένα στοιχεία)¹

Περιοχή	Ακραίες τιμές		Μέσος όρος									
	Min	Max	2001-2021	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021		
ΕΕ-27	65,2 (Μαρ. 2009)	118,3 (Μάιος 2000)	99,3	102,9	104,2	110,4	111,1	103,6	87,4	109,2		
Ευρωζώνη	65,5 (Μαρ. 2009)	119,0 (Ιούλ. 2021)	99,3	102,9	104,0	110,4	111,0	103,3	88,0	110,1		
Ελλάδα	79,3 (Μαρ. 2009)	120,7 (Ιούλ. 2000)	99,1	91,7	94,4	98,9	103,6	105,4	96,1	105,1		
Περιοχή	2021											
	Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ
ΕΕ-27	90,5	92,4	99	108,8	112,8	115,8	116,6	115,3	115,3	116,2	115,2	113,0
Ευρωζώνη	91,0	92,8	100	109,4	113,4	116,7	117,6	116,3	116,4	117,2	116,2	113,8
Ελλάδα	90,6	91,7	96,6	97,7	108,4	108,4	110,9	112,6	109,4	112,1	113,1	110,0
Περιοχή	2022											
	Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ
ΕΕ-27	111,6	112,8										
Ευρωζώνη	112,7	114,0										
Ελλάδα	114,2	114,0										

¹ Ο Δείκτης Οικονομικού Κλίματος είναι το σταθμισμένο άθροισμα των Δεικτών Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Βιομηχανία, τις Κατασκευές, το Λιανικό Εμπόριο, τις Υπηρεσίες και του Δείκτη Καταναλωτικής Εμπιστοσύνης.

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, DG Ecfm

Διάγραμμα 1: Δείκτες Οικονομικού Κλίματος ΕΕ-27 και Ελλάδα (2000-2020=100, εποχικά εξομαλυμένα στοιχεία)

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, DG Ecfm

ΕΛΛΑΔΑ: Σταθερότητα του δείκτη, με βελτίωση της Καταναλωτικής Εμπιστοσύνης και των προσδοκιών στις Κατασκευές, ενώ επιδεινώθηκαν σε Λιανικό Εμπόριο και Βιομηχανία

Ο δείκτης οικονομικού κλίματος παρέμεινε τον Φεβρουάριο στο επίπεδο του προηγούμενου μήνα, στις 114,0 μονάδες (από 114,2), κοντά στο ιστορικά μέγιστο επίπεδο των τελευταίων 21 ετών. Στην Ευρωζώνη και ευρύτερα στην ΕΕ, το οικονομικό κλίμα βελτιώθηκε ελαφρώς. Τονίζεται πως τα αποτελέσματα της τρέχουσας έρευνας δεν έχουν επηρεαστεί από τις πρόσφατες εξελίξεις στην Ουκρανία. **Οι επιχειρηματικές προσδοκίες βελτιώθηκαν στις Κατασκευές και τις Υπηρεσίες, ενώ επιδεινώθηκαν στο Λιανικό Εμπόριο και τη Βιομηχανία.** Η επαναφορά ήπιων περιοριστικών μέτρων δεν έπληξε τις προσδοκίες στον κλάδο του Τουρισμού. Από την άλλη πλευρά, οι προσδοκίες επιδεινώθηκαν σε όλες τις δραστηριότητες του Λιανικού Εμπορίου, κυρίως στην Ένδυση-Υπόδηση και το εμπόριο οχημάτων. Στη Βιομηχανία αφομοιώνεται η άνοδος της προηγούμενης περιόδου, επίσης σε ιστορικά μέγιστο επίπεδο 20 και πλέον ετών. Πάντως, **η καταναλωτική εμπιστοσύνη ενισχύθηκε περαιτέρω ελαφρά τον Φεβρουάριο**, κυρίως επειδή τα νοικοκυριά προεξοφλούσαν βελτίωση της οικονομικής κατάστασης της χώρας συνολικά, όχι όμως και της δικής τους οικονομικής θέσης. Οι συνθήκες στην ελληνική, αλλά και την παγκόσμια οικονομία την επόμενη περίοδο, θα εξαρτηθούν κρίσιμα από τις εξελίξεις γύρω από την εισβολή και τον πόλεμο στη Ουκρανία, με τις τελικές επιπτώσεις να είναι πρόωρο να εκτιμηθούν. Ενώ βαριές επιπτώσεις στο κόστος της ενέργειας εκδηλώνονται ήδη, είναι πιθανές **ευρύτερες και εντονότερες γεωπολιτικές και οικονομικές επιπτώσεις** μεσοπρόθεσμα που θα επηρεάσουν τις παγκόσμιες εμπορικές ροές και σχέσεις. Κρίσιμος παράγοντας για τις οικονομίες θα είναι και οι αντιδράσεις πολιτικής σε επίπεδο διεθνών οργανισμών και από τις κεντρικές τράπεζες, ενώ τα δημοσιονομικά περιθώρια αντίδρασης των κυβερνήσεων είναι σχετικά περιορισμένα ύστερα από μια διετία εντός πανδημίας.

Αναλυτικότερα:

- στη **Βιομηχανία**, το ήπια θετικό ισοζύγιο των εκτιμήσεων για τις παραγγελίες και τη ζήτηση υποχώρησε έντονα, οι εκτιμήσεις για τα αποθέματα κλιμακώθηκαν οριακά και οι θετικές προβλέψεις για την παραγωγή τους προσεχείς μήνες κλιμακώθηκαν αισθητά.

- στις **Κατασκευές**, οι αρνητικές προβλέψεις για την παραγωγή υποχώρησαν αισθητά, ενώ παράλληλα οι προβλέψεις για την απασχόληση βελτιώθηκαν ήπια.
- στο **Λιανικό Εμπόριο**, οι εκτιμήσεις για τις τρέχουσες πωλήσεις υποχώρησαν σημαντικά, με το ύψος των αποθεμάτων να κλιμακώνεται έντονα, ενώ οι θετικές προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξη των πωλήσεων μεταβάλλονται αισθητά.
- στις **Υπηρεσίες**, οι θετικές εκτιμήσεις για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων διατηρήθηκαν υψηλά, εκείνες για τη ζήτηση ενισχύθηκαν σημαντικά, ενώ οι προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξη της ζήτησης βελτιώθηκαν αισθητά.
- στην **Καταναλωτική Εμπιστοσύνη**, οι αρνητικές προβλέψεις των νοικοκυριών για την οικονομική κατάσταση της χώρας υποχώρησαν ελαφρά ενώ οι αντίστοιχες για τη δική τους οικονομική κατάσταση εντός ενός έτους επιδεινώθηκαν. Παράλληλα βελτιώθηκαν σημαντικά οι εκτιμήσεις για μείζονες αγορές και βελτιώνεται ελαφρά η πρόθεση για αποταμίευση.

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ: Ουσιαστικά αμετάβλητες οι προσδοκίες, σε ιστορικά υψηλό επίπεδο

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Βιομηχανία υποχώρησε οριακά τον Φεβρουάριο στις 116,7 μονάδες από 116,8 μονάδες τον προηγούμενο μήνα, επίπεδο πολύ υψηλότερο από το αντίστοιχο περυσινό (98,9 μον.) και το τρίτο υψηλότερο διαχρονικά, μετά από εκείνο του Μαΐου του 2000. **Από τις μεταβλητές του δείκτη, το ήπια θετικό ισοζύγιο των εκτιμήσεων για τις παραγγελίες και την τρέχουσα ζήτηση υποχώρησε αισθητά, το ύψος των αποθεμάτων κλιμακώθηκε οριακά, ενώ παράλληλα το ισοζύγιο προβλέψεων για την παραγωγή τους προσεχείς μήνες βελτιώθηκε σημαντικά.** Αναλυτικά:

α) Σε ότι αφορά το **επίπεδο παραγγελιών και τρέχουσας ζήτησης**, αισθητά πτωτικά κινήθηκε ο δείκτης, στις -2 μονάδες από +14 μονάδες τον Ιανουάριο, με το 23% (από 16%) των επιχειρήσεων να δηλώνουν χαμηλές για την εποχή παραγγελίες και το 20% (από 30%) να αναφέρει το αντίθετο.

β) Στις **προβλέψεις για την εξέλιξη της παραγωγής τους προσεχείς 3-4 μήνες**, το σχετικό ισοζύγιο ενισχύθηκε αισθητά και διαμορφώθηκε στις +40 μονάδες (από +23), με το 46% (από 35%) των επιχειρήσεων να προβλέπει αύξηση της παραγωγής του το επόμενο τρίμηνο και ένα 7% (από 12%) μείωσή της.

γ) Στα **αποθέματα έτοιμων προϊόντων**, το σχετικό ισοζύγιο κλιμακώθηκε οριακά και διαμορφώθηκε στις -1 (από -2) μονάδες, με το 17% (από 15%) των επιχειρήσεων να αναφέρει υψηλά για την εποχή αποθέματα και το 18% (από 16%) να δηλώνει το αντίθετο.

δ) Στους δείκτες εξαγωγικής δραστηριότητας καταγράφηκαν τον Φεβρουάριο μικτές τάσεις: οι θετικές **εκτιμήσεις για τις εξαγωγές κατά το τελευταίο τρίμηνο** υποχώρησαν ήπια, στις +28 (από +30) μονάδες, οι ήπια θετικές **εκτιμήσεις για τις παραγγελίες και τη ζήτηση εξωτερικού** εξασθένησαν αισθητά, στις +1 (από +9) μονάδες, ενώ αντιθέτως, οι **θετικές προβλέψεις για εξαγωγές τους προσεχείς μήνες** ενισχύθηκαν ελαφρά και διαμορφώθηκαν στις +43 μονάδες (από +40).

ε) Οι θετικές **προβλέψεις για τις πωλήσεις τους προσεχείς μήνες** βελτιώθηκαν αισθητά, με το ισοζύγιο να διαμορφώνεται στις +45 μον. από +39 και το 52% (από 48%) των επιχειρήσεων να αναμένει άνοδο πωλήσεων το προσεχές χρονικό διάστημα, ενώ το 7% (από 9%) μείωσή τους. Παράλληλα, ο θετικός δείκτης **εκτιμήσεων για τις τρέχουσες πωλήσεις** υποχώρησε στις +20 μονάδες, με το 17% (από 9%) των ερωτηθέντων να προβλέπει μείωσή τους.

Πίνακας 2: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Βιομηχανία

Τομέας		Ακραίες τιμές			Μέσος όρος						
		Min	Max	2001-2021	2016	2017	2018	2019	2020	2021	
Βιομηχανία (2000-2010=100)		66,2 (Φεβ. 2009)	117,6 (Μάιος 2000)	96,6	96,1	98,1	102,8	103,6	93,9	106,3	
2021											
I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
94,9	98,9	100,8	99,8	110,0	105,3	112,3	114,6	106,9	112,9	110,2	109,1
2022											
I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
116,8	116,7										

Σημείωση: Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών υπολογίζεται με βάση τις προβλέψεις παραγωγής, τις εκτιμήσεις για το ύψος των αποθεμάτων και τις εκτιμήσεις για τις παραγγελίες και τη ζήτηση.

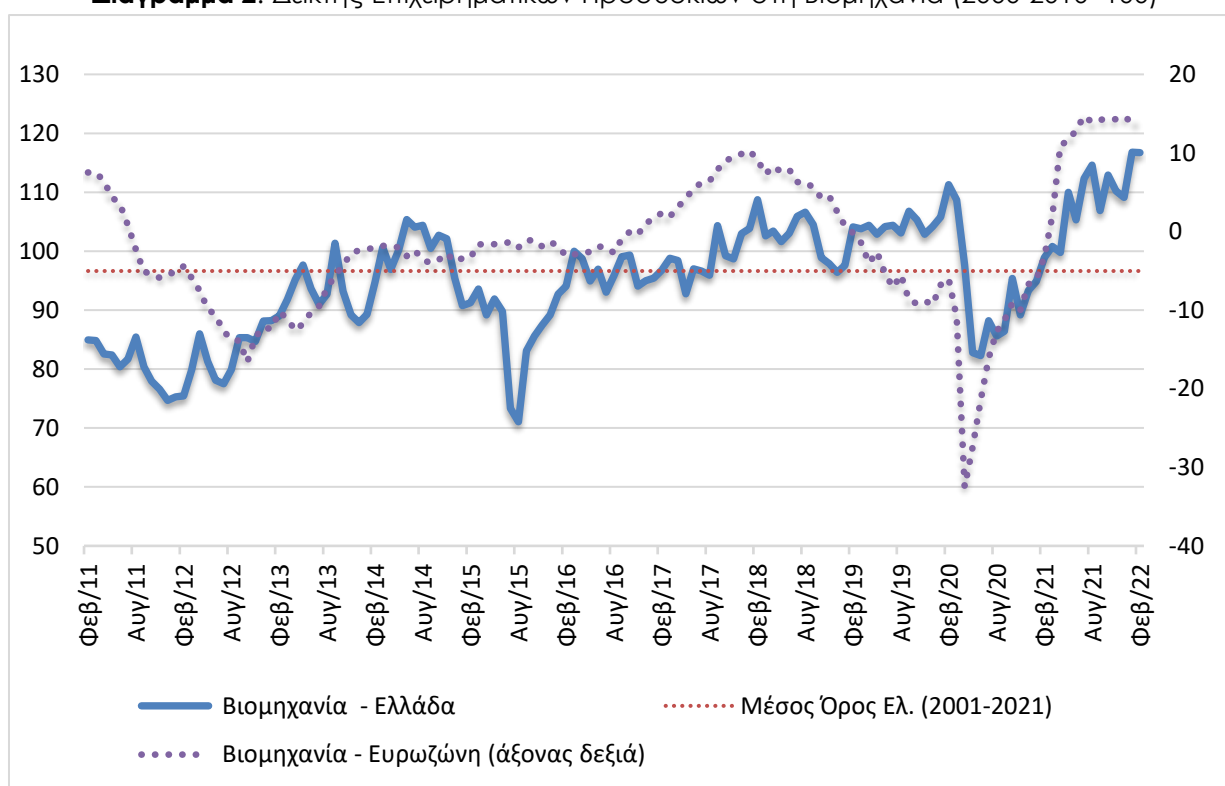
Πηγή: IOBE

στ) Οι **μήνες εξασφαλισμένης παραγωγής** υποχώρησαν ήπια, στους 4,8 μήνες, με το **ποσοστό χρησιμοποίησης εργοστασιακού δυναμικού** να εξασθενεί στο 74,3% από 76,2% τον προηγούμενο μήνα.

ζ) Ο δείκτης **προβλέψεων για την απασχόληση** επιδεινώθηκε, στις +9 (από +18) μονάδες, με το ποσοστό των επιχειρήσεων που προβλέπει άνοδο απασχόλησης το προσεχές τρίμηνο να υποχωρεί στο 21% (από 24%) και το 12% (από 5%) να αναμένει υποχώρησή της.

η) Το ισοζύγιο στις **προβλέψεις για τις μεταβολές των τιμών** ενισχύθηκε ελαφρώς, στις +51 (από +45) μονάδες, με το 49% των επιχειρήσεων να μην αναμένουν μεταβολή τους το προσεχές τρίμηνο και το 51% να αναμένει άνοδό τους.

Διάγραμμα 2: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Βιομηχανία (2000-2010=100)

Πηγή: IOBE, DG Ecfín. Ο δείκτης για την Ευρωζώνη είναι υπό μορφή ισοζυγίου και αντλείται από τη DG Ecfín

Στην έρευνα έχει εισαχθεί προσφάτως μία νέα ερώτηση, η οποία προσπαθεί να αξιολογήσει το βαθμό αβεβαιότητας που επικρατεί στο οικονομικό περιβάλλον. Συγκεκριμένα ζητά από τις επιχειρήσεις να αξιολογήσουν κατά πόσο **η μελλοντική ανάπτυξη της επιχείρησής μπορεί εύκολα να προβλεφθεί**. Τον Φεβρουάριο, το 44% των επιχειρήσεων θεώρησαν ότι η μελλοντική ανάπτυξη μπορεί να προβλεφθεί δύσκολα ή σχετικά δύσκολα, εξέλιξη που αποτελεί οριακή βελτίωση σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα (45%).

Σε επίπεδο βασικών τομέων, ο δείκτης προσδοκιών στα **Καταναλωτικά αγαθά** ενισχύθηκε αισθητά και διαμορφώθηκε στις 111,8 μονάδες (από 108,5 μον.). Σημειώθηκε σημαντική βελτίωση στις προβλέψεις για την παραγωγή τους προσεχείς 3-4 μήνες, ενώ οι θετικές εκτιμήσεις για τις παραγγελίες και τη ζήτηση υποχώρησαν ήπια και τα αποθέματα κλιμακώθηκαν ελαφρά. Στα **Κεφαλαιουχικά αγαθά** ο δείκτης υποχώρησε αισθητά, στις 109,4 (από 118,7) μονάδες. Η

επιδείνωση προήλθε κυρίως από την έντονη υποχώρηση στις παραγγελίες και τη ζήτηση, με τις προβλέψεις για την παραγωγή τους 3-4 προσεχείς μήνες να κινούνται αισθητά πτωτικά και τα αποθέματα να αποκλιμακώνονται. Αντιθέτως, μικρή ήταν η εξασθένιση του δείκτη στα **Ενδιάμεσα αγαθά**, στις 123,8 (από 126,8) μονάδες, με τις ήπια θετικές εκτιμήσεις για τις παραγγελίες και τη ζήτηση να υποχωρούν αισθητά, η παραγωγή τους προσεχείς μήνες να ενισχύεται σημαντικά και τα αποθέματα να κλιμακώνονται ελαφρά.

ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ: Σημαντική ενίσχυση των προσδοκιών, προερχόμενη τόσο από τις Ιδιωτικές Κατασκευές όσο και από τα Δημόσια έργα

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Κατασκευές βελτιώθηκε αισθητά τον Φεβρουάριο, στις 140,0 μονάδες (από 127,4 μον. τον Ιανουάριο), σε επίπεδο πολύ υψηλότερο από το αντίστοιχο περυσινό (107,9 μονάδες). **Στους επιμέρους κλάδους, σημειώθηκε ενίσχυση τόσο στα Δημόσια Έργα, όσο και στις Ιδιωτικές Κατασκευές. Από τις βασικές μεταβλητές του δείκτη, οι αρνητικές προβλέψεις για το πρόγραμμα εργασιών των επιχειρήσεων υποχώρησαν σημαντικά ενώ παράλληλα οι θετικές προβλέψεις για την απασχόληση ανέκαμψαν ήπια.** Αναλυτικά, ο αρνητικός δείκτης των -44 μονάδων στις προβλέψεις για το πρόγραμμα εργασιών των επιχειρήσεων υποχώρησε στις -30 μονάδες, με το 44% (από 58%) των επιχειρήσεων να διατυπώνει απαισιοδοξία για το επίπεδο των εργασιών το επόμενο τρίμηνο. Στις προβλέψεις για την απασχόληση, ο θετικός δείκτης των 24 μονάδων ενισχύθηκε κατά 4 μονάδες και διαμορφώθηκε στις +28 μονάδες, με το 40% (από 37%) των ερωτηθέντων να προβλέπει αύξηση των θέσεων εργασίας στον τομέα και ένα 12% (από 13%) να εκτιμά μείωσή τους. Στα υπόλοιπα στοιχεία, ο ήπια αρνητικός δείκτης των -10 μονάδων στις εκτιμήσεις για την τρέχουσα πορεία εργασιών των επιχειρήσεων άλλαξε τάση (+9 μονάδες), ενώ οι μήνες εξασφαλισμένης δραστηριότητας υποχώρησαν αισθητά (8,0 από 9,1). Στο πεδίο των τιμών, οι πληθωριστικές προσδοκίες ενισχύθηκαν περαιτέρω (+38 από +21 μον. ο δείκτης). Τέλος, το 15% των επιχειρήσεων αναφέρει απρόσκοπτη επιχειρηματική λειτουργία. Από τις υπόλοιπες, το 32% επισημαίνει τη χαμηλή ζήτηση, το 18% την ανεπαρκή χρηματοδότηση και ένα 21% την πανδημία ως το βασικότερο εμπόδιο στη λειτουργία του.

Στην ερώτηση η οποία προσπαθεί να αξιολογήσει το βαθμό αβεβαιότητας που επικρατεί στο οικονομικό περιβάλλον, τον Φεβρουάριο, το 49,3% θεωρεί ότι η μελλοντική ανάπτυξη μπορεί να προβλεφθεί δύσκολα ή σχετικά δύσκολα, ελαφρά χαμηλότερα από τον προηγούμενο μήνα (53,5%).

Πίνακας 3: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Κατασκευές

Τομέας		Ακραίες τιμές			Μέσος όρος						
Κατασκευές (2000-2010=100)		Min	Max	2001-2021	2016	2017	2018	2019	2020	2021	
		14,3 (Απρ. 2020)	155,7 (Μάρ. 2000)	80,8	61,3	55,4	58,1	58,1	62,7	127,5	
2021											
Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ
100,1	107,9	110,5	111,1	125,8	128,9	148,6	131,9	153,5	148,5	137,7	125,5
2022											
Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ
127,4	140,0										

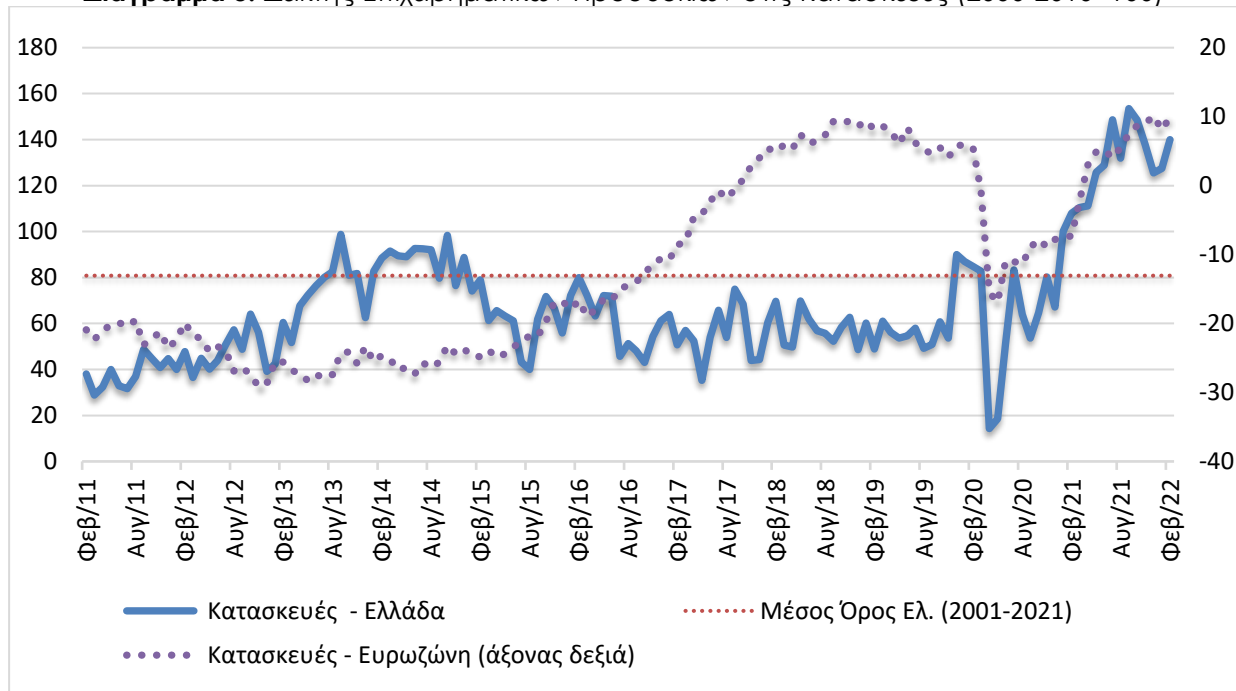
Σημείωση: Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών υπολογίζεται με βάση τις εκτιμήσεις για το πρόγραμμα των εργασιών και τις προβλέψεις για την απασχόληση.

Πηγή: IOBE

Αναλυτικά στους επιμέρους κλάδους:

Σημαντική βελτίωση παρουσίασε ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στις **Ιδιωτικές Κατασκευές** και διαμορφώθηκε στις 104,3 μονάδες (από 85,6), επίπεδο ήπια υψηλότερο του αντίστοιχου περυσινού (102,3 μον.). Οι απαισιόδοξες προβλέψεις για το επίπεδο προγραμματισμένων εργασιών υποχώρησαν αισθητά τον Φεβρουάριο (-41 από -67 μονάδες), ενώ παράλληλα, οι αρνητικές προβλέψεις για την απασχόληση διαμορφώθηκαν σε κανονικά για την εποχή επίπεδα, από τις -2 μονάδες. Σε ότι αφορά τα υπόλοιπα στοιχεία δραστηριότητας, οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα πορεία εργασιών των επιχειρήσεων παρουσίασαν κατακόρυφη βελτίωση (+31 από -9 μον. ο δείκτης), ενώ παράλληλα οι μήνες εξασφαλισμένης δραστηριότητας υποχώρησαν οριακά και διαμορφώθηκαν στους 6,5 (από 6,8). Ως προς τις τιμές, οι προβλέψεις συνεχίζουν να δείχνουν άνοδο (+42 μονάδες). Τέλος, μόλις το 12% των επιχειρήσεων δεν αναφέρει προσκόμματα στη λειτουργία του. Από τις υπόλοιπες, το 49% δηλώνει τη χαμηλή ζήτηση, το 15% (από 17%) την ανεπάρκεια χρηματοδότησης και ένα 14% τους παράγοντες που οφείλονται στην πανδημία ως το βασικότερο εμπόδιο λειτουργίας τους.

Διάγραμμα 3: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Κατασκευές (2000-2010=100)

Πηγή: IOBE, DG Ecfm. Ο δείκτης για την Ευρωζώνη είναι υπό μορφή ισοζυγίου και αντλείται από την DG Ecfm

Σημαντική ενίσχυση έναντι του Ιανουαρίου παρουσίασε ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στις **Κατασκευές Δημοσίων Έργων**. Διαμορφώθηκε στις 165,0 (από 155,9 τον Ιανουάριο) μονάδες, πολύ υψηλότερα από το αντίστοιχο περυσινό επίπεδό του (111,1 μον.). Ως προς το πρόγραμμα εργασιών του κλάδου, ο αρνητικός δείκτης των -30 μονάδων τον προηγούμενο μήνα υποχώρησε ήπια και διαμορφώθηκε στις -23 μονάδες. Όμως στις προβλέψεις για την απασχόληση, το σχετικό θετικό ισοζύγιο βελτιώθηκε, στις +47 μονάδες (από +42). Το 63% των επιχειρήσεων του κλάδου αναμένουν περισσότερες θέσεις απασχόλησης, ενώ το 16% προβλέπει εκ νέου μείωσή τους. Ήπια ανοδικά κινήθηκε ο δείκτης εκτιμήσεων για το επίπεδο των τρεχουσών εργασιών, κατά 5 μονάδες, στις -6, ενώ παράλληλα το ήπια αρνητικό ισοζύγιο των τιμών ενισχύθηκε κατά 29 μονάδες και διαμορφώθηκε στις +35 μονάδες. Τέλος, το ποσοστό των ερωτηθέντων που δηλώνει απρόσκοπτη επιχειρηματική λειτουργία ενισχύθηκε στο 18%, με το 20% (από 32%) να αναφέρει τη χαμηλή ζήτηση, το 20% την περιορισμένη χρηματοδότηση και το 26% (από 17%) την τρέχουσα κρίση της πανδημίας ως τα κυριότερα προσκόμματα λειτουργίας.

ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ: Σημαντική επιδείνωση προσδοκιών σε όλους τους κλάδους

Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στο **Λιανικό Εμπόριο** υποχώρησε σημαντικά τον Φεβρουάριο στις 96,5 (από 110,3) μονάδες. **Η επιδείνωση είναι διακλαδική, ωστόσο είναι εντονότερη στον κλάδο Οχημάτων-Ανταλλακτικών και στα Υφάσματα-Ένδυση-Υπόδηση.** Αναλυτικά, οι θετικές εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για τις τρέχουσες πωλήσεις τους γίνονται πλέον αρνητικές στις -6 μονάδες (από +15 μονάδες), ενώ και οι θετικές προβλέψεις για την εξέλιξη των πωλήσεων στο επόμενο τρίμηνο αποκλιμακώθηκαν κατά 17 μονάδες, και διαμορφώθηκαν στις +6 μονάδες. Από την άλλη πλευρά, τα αποθέματα διατηρούνται σε χαμηλά για την εποχή επίπεδα, στις -8 (από -14 μονάδες), με αποτέλεσμα και οι νέες παραγγελίες να παραμένουν αυξητικές, αν και σε υποχώρηση (+10 από +17 μονάδες). Από την άλλη πλευρά όμως οι προβλέψεις για την απασχόληση διατηρούνται έντονα θετικές και ενισχύονται (+32 από +25 μονάδες), ενώ ως προς τις τιμές, το 58% αναμένει άνοδο, ενδεικτικό των πληθωριστικών πιέσεων. Ως προς το βαθμό αβεβαιότητας που επικρατεί στο οικονομικό περιβάλλον, τον Φεβρουάριο το 46,7% θεωρεί ότι η μελλοντική ανάπτυξη μπορεί να προβλεφθεί δύσκολα ή σχετικά δύσκολα, όσο περίπου και τον προηγούμενο μήνα, καθώς οι αβεβαιότητες παραμένουν.

Οι προσδοκίες στους επιμέρους κλάδους είναι πτωτικές, με ιδιαίτερη ένταση στα Οχήματα-Ανταλλακτικά και τα Υφάσματα-Ένδυση-Υπόδηση. Αναλυτικά:

Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στα **Τρόφιμα – Ποτά – Καπνός** υποχώρησε αισθητά τον Φεβρουάριο και διαμορφώθηκε στις 54,7 (από 64,3) μονάδες, αρκετά χαμηλότερα σε σχέση με το περυσινό επίπεδο (108,7 μον.). Οι ήδη αρνητικές εκτιμήσεις για τις τρέχουσες πωλήσεις εντάθηκαν (-30 από τις -26 μονάδες), ενώ άλλαξαν τάση και οι προσδοκίες για τις πωλήσεις της επόμενης περιόδου που πλέον είναι αρνητικές στις -29 μονάδες (από τις +12). Τα αποθέματα αποκλιμακώθηκαν ήπια (+47 από +57 μον.), ενώ παράλληλα ενισχύθηκαν οι παραγγελίες προς προμηθευτές (+30 από +10 μον.). Σημαντική βελτίωση παρατηρείται στο ισοζύγιο των προβλέψεων για την απασχόληση, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις +64 (από +50) μονάδες, ενώ οι προβλέψεις τιμών παραμένουν έντονα πληθωριστικές (στις +51 μονάδες ο δείκτης).

Πίνακας 4: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στο Λιανικό Εμπόριο

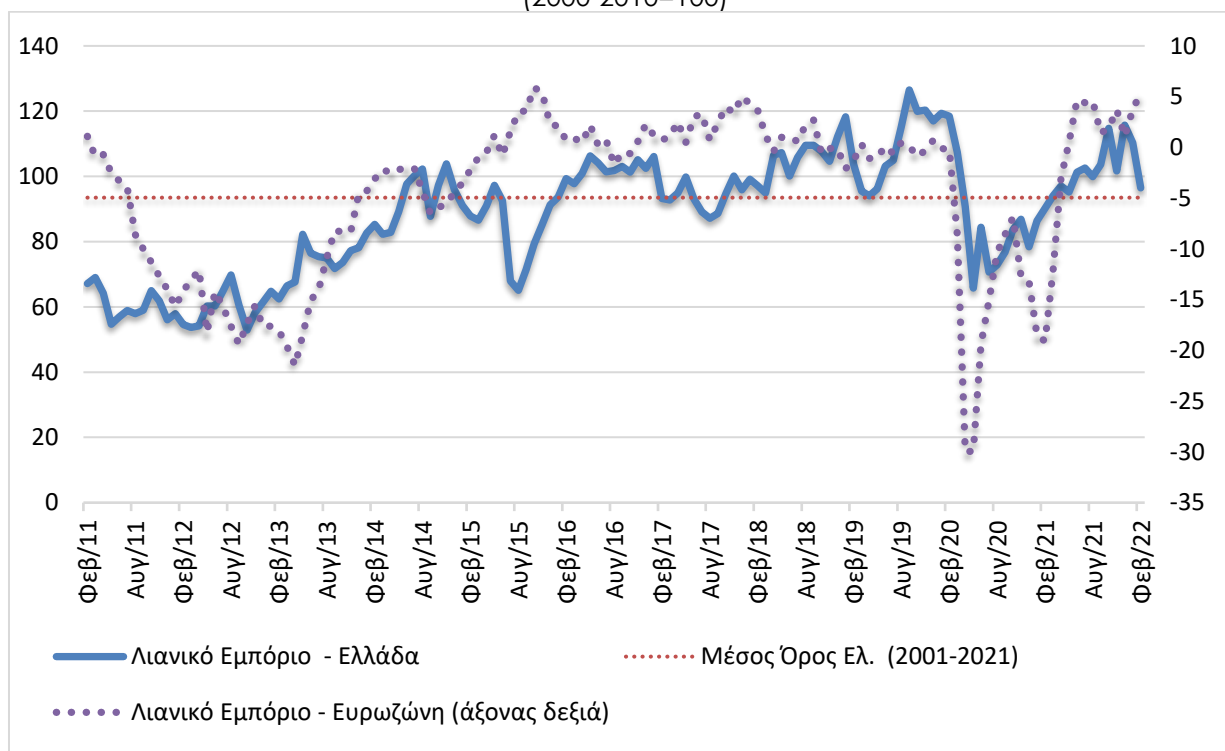
Τομέας		Ακραίες τιμές			Μέσος όρος						
		Min	Max	2001-2021	2016	2017	2018	2019	2020	2021	
Λιανικό Εμπόριο (2000-2010=100)		52,6 (Ιούλ. 2010)	128,7 (Μάιος 2007)	93,5	101,4	94,6	104,5	109,6	87,9	100,2	
2021											
I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
86,4	90,2	94,0	97,1	95,2	101,3	102,6	99,9	103,6	114,7	101,7	115,7
2022											
I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
110,3	96,5										

Σημείωση: Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών υπολογίζεται με βάση τις εκτιμήσεις και τις προβλέψεις για τις πωλήσεις και τις εκτιμήσεις για το ύψος των αποθεμάτων. **Πηγή:** IOBE

Έντονα πτωτικά κινείται ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στα **Υφάσματα – Ένδυση – Υπόδηση**, φθάνοντας στις 47,6 (από 70,9) μονάδες, επίπεδο χαμηλότερο και από το αντίστοιχο περυσινό (48,4). Οι αρνητικές εκτιμήσεις για τις τρέχουσες πωλήσεις ενισχύονται περαιτέρω και διαμορφώνονται στις -62 (από -47) μονάδες, ενώ παράλληλα πλήττονται και οι προβλέψεις για το

επόμενο διάστημα (-59 από -11 μον.). Τα αποθέματα διογκώνονται στις +31 (από +21) μονάδες, ενώ υποχωρούν περαιτέρω οι παραγγελίες προς προμηθευτές (-43 μον. από -29). Από την άλλη πλευρά αμβλύνονται οι προσδοκίες στην απασχόληση, όπου ο σχετικός δείκτης από τις -59 μονάδες διαμορφώνεται στις -34 μονάδες, ενώ στις τιμές, το σχετικό ισοζύγιο υποχωρεί κατά 34 μονάδες, στις -9 μονάδες.

Διάγραμμα 4: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στο Λιανικό Εμπόριο (2000-2010=100)

Πηγή: IOBE, DG Ecfín. Ο δείκτης για την Ευρωζώνη είναι υπό μορφή ισοζυγίου και αντλείται από την DG Ecfín

Οι προσδοκίες στα **Είδη Οικιακού Εξοπλισμού** υποχωρούν ελαφρά και ο σχετικός δείκτης διαμορφώνεται τον Φεβρουάριο στις 108,1 (από 111,3) μονάδες, υψηλότερα όμως από ότι την αντίστοιχη περίοδο του 2021 (68,7 μον.). Οι εκτιμήσεις για τις τρέχουσες πωλήσεις αποκλιμακώθηκαν έντονα στις +12 (από +52) μονάδες, ενώ οι θετικές προβλέψεις στις πωλήσεις στο επόμενο διάστημα περιορίστηκαν στις +14 μονάδες. Παράλληλα, ο δείκτης αποθεμάτων υποχώρησε σημαντικά και πλέον καταγράφονται ελλείψεις στις -30 μονάδες, ενώ περιορίζονται και οι παραγγελίες προς προμηθευτές (-24 από τις +7 μονάδες). Από την άλλη πλευρά, οι προβλέψεις για την απασχόληση ενισχύονται στις +12 μονάδες (από -1), ενώ στις τιμές ο σχετικός δείκτης υποδηλώνει σημαντική αύξηση τιμών (+66 από +32 μονάδες).

Έντονη υποχώρηση σημειώνεται τον Φεβρουάριο στις επιχειρηματικές προσδοκίες στα **Οχήματα – Ανταλλακτικά**, στις 111,9 (από 134,5) μονάδες, υψηλότερα από την αντίστοιχη περίοδο του 2021 (96,4 μονάδες). Το θετικό ισοζύγιο στις τρέχουσες πωλήσεις του κλάδου αντιστρέφεται (στις -26 από +4 μονάδες), ενώ παράλληλα οι αισιόδοξες προβλέψεις για τις πωλήσεις της επόμενης περιόδου περιορίζονται αισθητά και διαμορφώνονται στις +7 μονάδες (από +29 μον.). Τα αποθέματα αποκλιμακώνονται και παραμένουν σε πολύ χαμηλά για την εποχή επίπεδα (-39 από -52 μονάδες), με τις παραγγελίες προς προμηθευτές να αποδυναμώνονται επίσης (+6 μονάδες το σχετικό ισοζύγιο από +26 μον.). Οι προβλέψεις για την απασχόληση ενισχύονται όμως στις +12

μονάδες, ενώ τέλος, ως προς τις τιμές, το σχετικό ισοζύγιο διατηρείται σε έντονα πληθωριστικά επίπεδα, στις +72 μονάδες.

Έντονα πτωτικά κινούνται οι επιχειρηματικές προσδοκίες στα **Πολυκαταστήματα**, με το δείκτη να διαμορφώνεται στις 81,5 (από 100,6) μονάδες, αρκετά υψηλότερα όμως σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2021 (56,6 μον.). Οι εκτιμήσεις για τις πωλήσεις παραμένουν θετικές, στις +28 μονάδες (από τις +27), ενώ αντίθετα οι θετικές προβλέψεις για τις πωλήσεις της επόμενης περιόδου είναι πτωτικές στις -7 μονάδες (από τις +27 μον.). Τα αποθέματα διογκώνονται και διαμορφώνονται στις +35 μονάδες (από +1 μονάδες), ενώ παράλληλα οι προβλέψεις για τις παραγγελίες προς προμηθευτές υποχωρούν περαιτέρω (στις -7 από -1 μονάδες). Έντονα πτωτικά κινούνται οι προβλέψεις για την απασχόληση, ενώ στις τιμές ο σχετικός δείκτης υποχωρεί οριακά στις +29 μονάδες υποδηλώνοντας αύξηση τιμών.

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ: Βελτίωση στις προσδοκίες, αισιοδοξία για τη ζήτηση της επόμενης περιόδου

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις **Υπηρεσίες** βελτιώθηκε σημαντικά τον Φεβρουάριο, στις 122,0 μονάδες, από 113,9 τον Ιανουάριο. **Από τις επιμέρους μεταβλητές του δείκτη, οι θετικές εκτιμήσεις για την τρέχουσα κατάσταση ενισχύθηκαν ήπια, εκείνες για τη ζήτηση εντονότερα, ενώ και οι ήδη αισιόδοξες προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξη της βελτιώθηκαν αισθητά.** Αναλυτικότερα, ο δείκτης των εκτιμήσεων για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων ενισχύθηκε ελαφρά, στις +38 μονάδες (από +36), όπως και ο δείκτης εκτιμήσεων για την τρέχουσα ζήτηση που κινήθηκε εντονότερα ανοδικά και διαμορφώθηκε στις +39 (από +26) μονάδες. Στο ίδιο θετικό κλίμα και οι αισιόδοξες προβλέψεις για τη ζήτηση του επόμενου τριμήνου που βελτιώθηκαν αισθητά στις +50 (από +36) μονάδες, αλλά και οι προβλέψεις για την απασχόληση στις +32 (από +14) μονάδες. Αντίθετα στις τιμές, το σχετικό ισοζύγιο υποδηλώνει αύξησή τους καθώς διαμορφώνεται στις +34 (από +12) μονάδες. Το 21% των επιχειρήσεων δηλώνει απρόσκοπτη επιχειρηματική λειτουργία, ενώ τουλάχιστον το ένα τρίτο των επιχειρήσεων (37%) επισημαίνει ως βασικότερο εμπόδιο στη λειτουργία του την πανδημική κρίση και αντίστοιχα το 16% των επιχειρήσεων τη χαμηλή ζήτηση. Στην ερώτηση σχετικά με το βαθμό αβεβαιότητας που επικρατεί στο οικονομικό περιβάλλον, το 54% θεωρεί ότι η μελλοντική ανάπτυξη μπορεί να προβλεφθεί δύσκολα ή σχετικά δύσκολα, αισθητά χαμηλότερα σε σχέση με το 62% τον προηγούμενο μήνα.

Σε επίπεδο βασικών κλάδων παρουσιάζονται κυρίως ανοδικές τάσεις, με αιχμή τον Τουρισμό. Αναλυτικότερα:

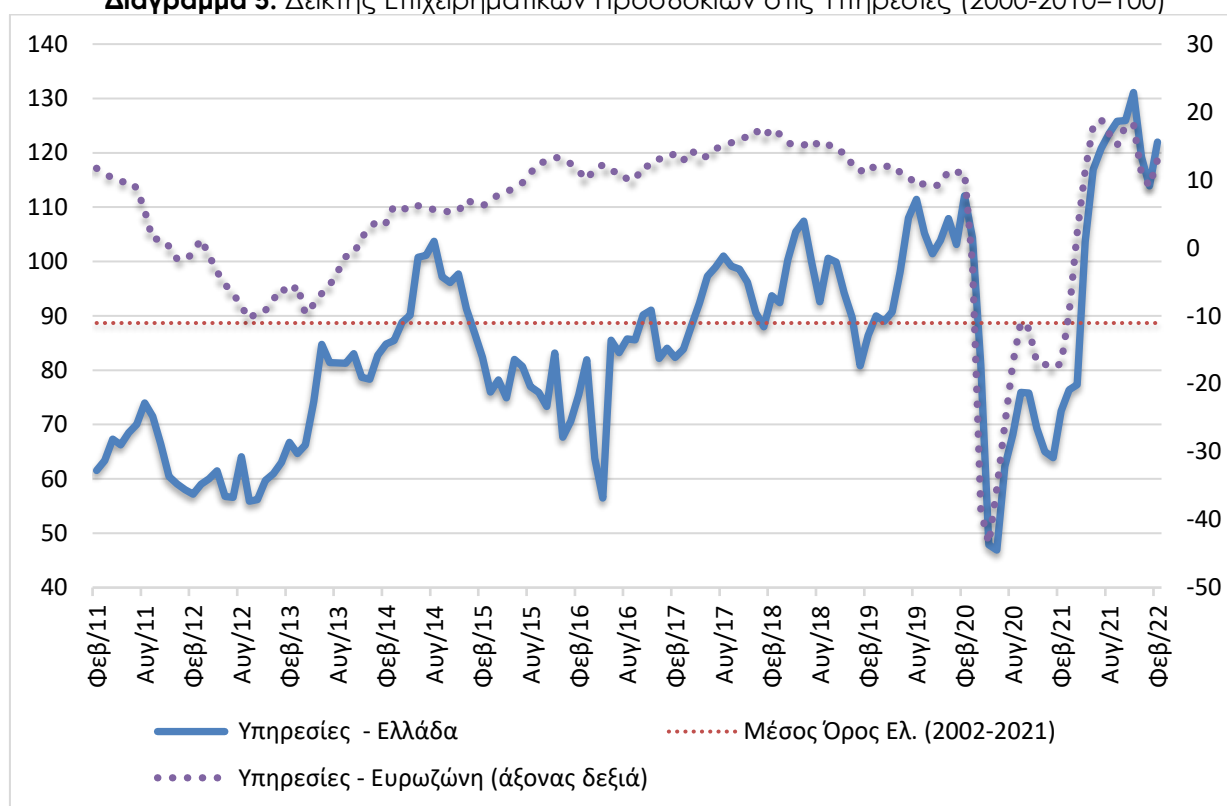
Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στα **Ξενοδοχεία – Εστιατόρια – Τουριστικά Πρακτορεία** εξακολουθεί να κινείται σε υψηλά επίπεδα, καθώς ενισχύθηκε στις 106,3 (από 95,9) μονάδες. Μπορεί οι αρνητικές εκτιμήσεις για την πορεία της τρέχουσας κατάστασης των επιχειρήσεων να εμμένουν στις -33 μονάδες (από -31 μονάδες ο δείκτης) και οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα ζήτηση να είναι ελαφρώς θετικές στις +12 (από +14) μονάδες, όμως οι προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξη της ζήτησης ενισχύονται κατακόρυφα στις +51 μονάδες (από +14 μονάδες το σχετικό ισοζύγιο). Ήπια βελτίωση παρουσίασαν και οι προβλέψεις για την απασχόληση, που διαμορφώθηκαν στις +24 (από +19) μονάδες. Τέλος ο δείκτης των τιμών υποδηλώνει αύξησή τους και διαμορφώθηκε στις +33 (από +22) μονάδες.

Πίνακας 5: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Υπηρεσίες

Τομείς		Ακραίες τιμές			Μέσος όρος						
Υπηρεσίες (2000-2010=100)		Min	Max		2002-2021	2016	2017	2018	2019	2020	2021
		46,9 (Ιουν. 2020)	140,2 (Ιουλ. 2000)		88,7	79,3	92,7	97,0	97,7	76,0	104,7
2021											
Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ
63,9	72,5	76,4	77,3	103,6	116,9	120,8	123,6	125,8	125,9	131,3	119,2
2021											
Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ
113,9	122,0										

Σημειώσεις: Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών υπολογίζεται με βάση την κατάσταση της επιχείρησης, καθώς και τις εκτιμήσεις και τις προβλέψεις για την πορεία της ζήτησης. **Πηγή:** IOBE

Διάγραμμα 5: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Υπηρεσίες (2000-2010=100)

Πηγή: IOBE, DG Ecfín. Ο δείκτης για την Ευρωζώνη είναι υπό μορφή ισοζυγίου και αντλείται από την DG Ecfín

Αισθητά ανοδικά κινείται ο δείκτης προσδοκιών στους **Ενδιάμεσους Χρηματοπιστωτικούς Οργανισμούς** (χωρίς Τράπεζες), στις 132,5 (από 121,5) μονάδες, σε έντονα υψηλότερο επίπεδο σε σχέση με εκείνο του προηγούμενου έτους (120,4 μον.). Οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων ενισχύθηκαν στις +53 (από +44) μονάδες, όπως και οι θετικές εκτιμήσεις της τρέχουσας ζήτησης οι οποίες διαμορφώθηκαν στις +27 (από +17) μονάδες. Το ίδιο συμβαίνει και με τις προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη πορεία της ζήτησης, που κινήθηκαν εντονότερα ανοδικά στις +20 (από +6) μονάδες, όπως και οι προβλέψεις για την απασχόληση, στις +20 (από +11) μονάδες. Στις προσδοκίες για τις τιμές, ο σχετικός δείκτης διατηρήθηκε σε κανονικό για την εποχή επίπεδο τιμών, ενώ το ποσοστό εκείνων που δηλώνουν ανεμπόδιστη λειτουργία διαμορφώνεται μόλις στο 13% (από 11%), με το μεγαλύτερο εμπόδιο λειτουργίας να είναι η ανεπάρκεια ζήτησης με 73%.

Ήπια πτωτικά κινήθηκε ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στις **Διάφορες Επιχειρηματικές Δραστηριότητες**, στις 119,7 (από 124,7 μονάδες), επίπεδο σημαντικά υψηλότερο σε σύγκριση με το αντίστοιχο περυσινό (75,0 μον.). Στους βασικούς δείκτες, το ισοζύγιο των εκτιμήσεων για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων παραμένει θετικό στις +43 (από +47) μονάδες, όπως και οι θετικές εκτιμήσεις για την τρέχουσα ζήτηση – παρά τη μικρή αποκλιμάκωση - στις +37 μονάδες (από +49 μον. το ισοζύγιο). Άλλωστε, και οι προβλέψεις για την εξέλιξη της ζήτησης είναι πολύ αισιόδοξες και διαμορφώθηκαν στις +43 μονάδες (από +45 μονάδες το σχετικό ισοζύγιο), όπως και οι προβλέψεις για την απασχόληση (στις +40 από +49 μονάδες). Η πληθωριστική τάση των τιμών ενισχύθηκε ελαφρά στις 23 μονάδες (από +19), ενώ σχεδόν τρεις στις πέντε επιχειρήσεις δηλώνουν απρόσκοπτη λειτουργία (57%), με το 13% να αναφέρει την ανεπάρκεια κεφαλαίων κίνησης, και το 11% παράγοντες σχετικούς με την υγειονομική κρίση, ως εμπόδια λειτουργίας.

Σημαντική βελτίωση παρουσιάζει ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στην **Πληροφορική και Ανάπτυξη Λογισμικού** και διαμορφώνεται στις 120,2 (από 108,1) μονάδες, σε αρκετά υψηλότερο επίπεδο από πέρυσι (82,8 μον.). Οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων παραμένουν θετικές στις +43 μονάδες (από +42), ενώ παράλληλα οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα ζήτηση βελτιώθηκαν κατά 33 μονάδες, στις +50 μονάδες. Το ίδιο συμβαίνει και στις προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη πορεία της ζήτησης οι οποίες ενισχύθηκαν αισθητά και από τις +33 μονάδες διαμορφώθηκαν στις +43 μονάδες, αλλά και στις θετικές προβλέψεις για την απασχόληση, που βελτιώθηκαν εντονότερα και από τις +25 μονάδες διαμορφώθηκαν στις +50 μονάδες. Ταυτόχρονα όμως, ενισχύθηκαν οι πληθωριστικές τάσεις για τις τιμές, στις +36 (από +8) μονάδες. Τέλος, μία στις πέντε επιχειρήσεις δηλώνουν απρόσκοπτη επιχειρηματική λειτουργία, με το 32% (από 21%) των επιχειρήσεων να αναφέρεται σε ανεπάρκεια εργατικού δυναμικού και το 25% σε χαμηλή ζήτηση, ενώ μόλις το 4% των επιχειρήσεων επισημαίνει παράγοντες σχετικούς με την υγειονομική κρίση ως βασικό πρόσκομμα στη λειτουργία της.

Έντονα ανοδικά κινούνται οι επιχειρηματικές προσδοκίες στις **Χερσαίες Μεταφορές**, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις 116,1 (από 92,8) μονάδες, σε σημαντικά υψηλότερο επίπεδο σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος (64,4 μον.). Οι θετικές εκτιμήσεις για την τρέχουσα κατάσταση ενισχύονται σημαντικά και διαμορφώνονται στις +56 (από +25 μον. ο δείκτης) μονάδες, ενώ παράλληλα οι απαισιόδοξες εκτιμήσεις για την τρέχουσα ζήτηση γίνονται θετικές (+15 από -25 μον. ο δείκτης). Έντονα θετικές διατηρούνται οι προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη πορεία της ζήτησης και ενισχύονται περαιτέρω (στις +41 από +29 μονάδες ο σχετικός δείκτης), ενώ οι απαισιόδοξες προβλέψεις για την απασχόληση του κλάδου βελτιώνονται κατά 2 μονάδες, στις -13 μονάδες. Το ισοζύγιο των τιμών είναι οριακά θετικό (+3 από +4 μονάδες), ενώ τέλος, το 21% των επιχειρήσεων επισημαίνουν την ανεπάρκεια ζήτησης ως το μεγαλύτερο εμπόδιο στη λειτουργία τους. Απρόσκοπτη επιχειρηματική λειτουργία δηλώνει μόλις το 2% των επιχειρήσεων.

ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΕΣ: Βελτίωση της καταναλωτικής εμπιστοσύνης, από ενίσχυση της πρόθεσης για μείζονες αγορές και καλύτερες προβλέψεις για την οικονομική κατάσταση της χώρας προσεχώς

Ο δείκτης καταναλωτικής εμπιστοσύνης ενισχύθηκε τον Φεβρουάριο και διαμορφώθηκε στις -39,5 (από -42,3) μονάδες, επίπεδο αρκετά υψηλότερο εκείνου πριν ένα χρόνο (-46,2 μονάδες)¹. Οι θετικές εξελίξεις σχετικά με την πανδημία θεωρούνται ο βασικός παράγοντας της νέας ενίσχυσης των προσδοκιών, με τα επιδημιολογικά δεδομένα να βελτιώνονται ελαφρά τον Φεβρουάριο, ωστόσο οι σχετικοί δείκτες παραμένουν σε υψηλά επίπεδα. Επιπλέον, τα ηπιότερα και πιο στοχευμένα από ό,τι σε προηγούμενες εξάρσεις της πανδημίας μέτρα προστασίας της δημόσιας υγείας χαλάρωσαν, ενισχύοντας τις προσδοκίες άρσης τους κατά την προσεχή περίοδο. Παρότι οι πληθωριστικές πιέσεις συνεχίζονται αμείωτες, δεν φαίνεται να επηρέασαν τις προσδοκίες των νοικοκυριών τον Φεβρουάριο. Από την άλλη πλευρά, η δυναμική στο πεδίο των τιμών προσεχώς, εξαιτίας και του πολέμου στην Ουκρανία, καθώς και οι ευρύτερες πολιτικοοικονομικές εξελίξεις που αυτός θα προκαλέσει, οι οποίες δεν αποτυπώθηκαν στην παρούσα έρευνα, αναμένεται να αποτελέσουν τον πλέον καθοριστικό παράγοντα των προσδοκιών των νοικοκυριών στους επόμενους μήνες. Οι Έλληνες καταναλωτές εξακολουθούν να διατηρούνται στην πρώτη θέση στην κατάταξη ως προς τους περισσότερο απαισιόδοξους καταναλωτές στην ΕΕ, με σημαντική διαφορά από τους υπόλοιπους. Ακολουθούν η Κροατία και η Σλοβενία, με επίπεδο δείκτη -23,0 και -22,7 μονάδες αντίστοιχα, ενώ στην τέταρτη και πέμπτη θέση βρίσκονται οι καταναλωτές της Σλοβακίας και της Βουλγαρίας, με -22,0 και -19,9 μονάδες. Στις χαμηλότερες θέσεις αυτής της κατάταξης βρίσκονται η Δανία (+1,2) και η Φιλανδία (+0,9) με τη θετική τιμή του δείκτη καταναλωτικής εμπιστοσύνης στην πρώτη χώρα να συνεπάγεται μικρή αισιοδοξία από τους καταναλωτές της πρώτης χώρας. Ευρύτερα, ανοδική τάση εμφάνισαν τον Φεβρουάριο 14 χώρες. Οι μέσοι ευρωπαϊκοί δείκτες διαμορφώθηκαν στις -10,2 μονάδες στην ΕΕ και στις -8,8 μονάδες στην Ευρωζώνη. Αναλυτικά:

- **Αισθητή επιδείνωση στις εκτιμήσεις των καταναλωτών για την οικονομική κατάσταση των νοικοκυριών τους τελευταίους 12 μήνες**

Οι εκτιμήσεις των καταναλωτών για την οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού τους τους προηγούμενους 12 μήνες επιδεινώθηκαν τον Φεβρουάριο στις -44,4 μονάδες. Το 59% των νοικοκυριών εκτίμησε ελαφρά ή αισθητή επιδείνωση της οικονομικής του κατάστασης, ενώ το 2% θεωρεί πως επήλθε μικρή βελτίωση. Οι αντίστοιχοι δείκτες σε ΕΕ και Ευρωζώνη διαμορφώθηκαν στις -9,7 και -10,6 μονάδες αντίστοιχα.

- **Υποχώρηση προβλέψεων για την οικονομική κατάσταση των νοικοκυριών**

Οι προβλέψεις των καταναλωτών για την οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού τους τους προσεχείς 12 μήνες εξασθένησαν τον Φεβρουάριο, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις -39,9 (από -33,6) μονάδες. Το 54% (από 46%) των νοικοκυριών αναμένει εκ νέου ελαφρά ή αισθητή επιδείνωση της οικονομικής του κατάστασης, ενώ το 6% προβλέπει μικρή βελτίωση. Οι δείκτες σε ΕΕ και Ευρωζώνη διαμορφώθηκαν στις -4,2 και -2,8 μονάδες αντίστοιχα.

man¹ Ο τρόπος υπολογισμού του δείκτη καταναλωτικής εμπιστοσύνης άλλαξε από τον Ιανουάριο του 2019. Πλέον δεν λαμβάνονται υπόψη στη διαμόρφωσή τα ισοζύγια απαντήσεων της πρόθεσης για αποταμίευση και των προβλέψεων για την ανεργία. Έχουν αντικατασταθεί από τα ισοζύγια των εκτιμήσεων για την οικονομική κατάσταση των νοικοκυριών το τελευταίο 12μηνο και των προβλέψεών τους για μείζονες αγορές. Τα δύο ισοζύγια απαντήσεων που παρέμειναν στον υπολογισμό του δείκτη είναι οι προβλέψεις των καταναλωτών για την οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού τους επόμενους 12 μήνες και οι προβλέψεις για τη γενική κατάσταση της οικονομίας. Οι σειρές των δεικτών καταναλωτικής εμπιστοσύνης σε όλες τις χώρες της ΕΕ αναθεωρήθηκαν προς τα πίσω από την DG Ecfm.

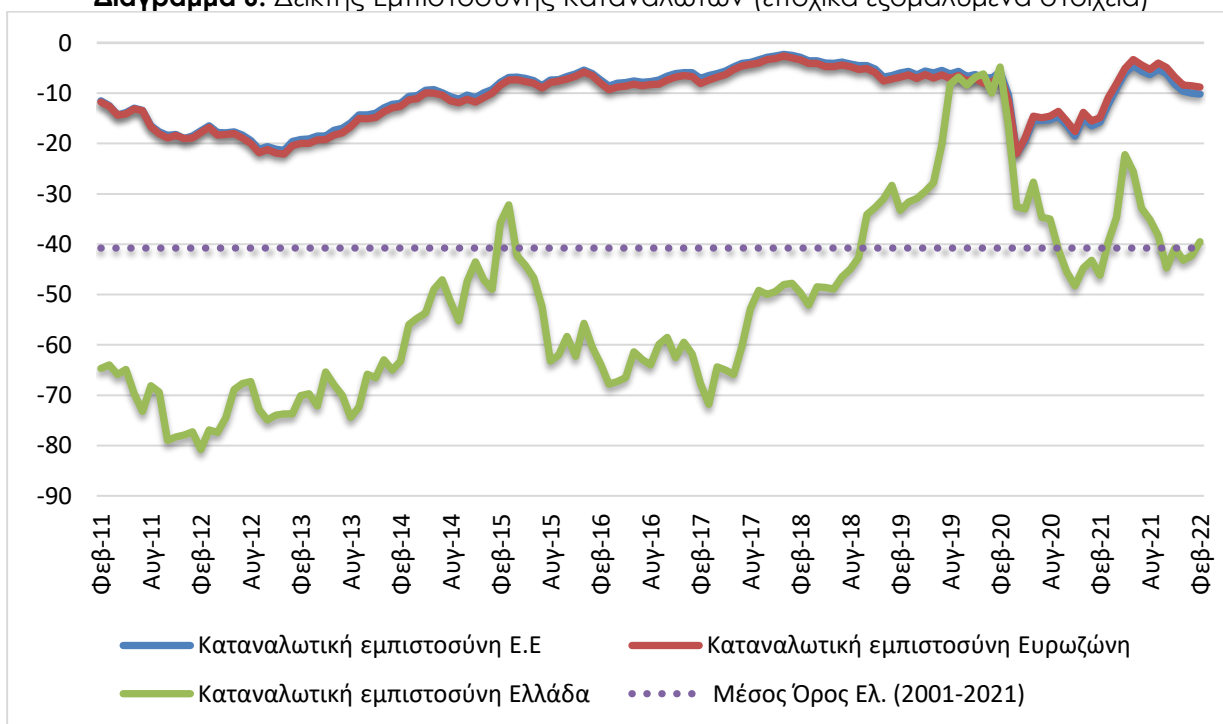

Πίνακας 6: Δείκτης Εμπιστοσύνης Καταναλωτών (εποχικά εξομαλυμένα στοιχεία)

Περιοχή	Ακραίες τιμές		Μέσοι όροι									
	Min	Max	2001-2021	2016	2017	2018	2019	2020	2021			
ΕΕ-27	-23,7 (Φεβρ. 2009)	-1,7 (Μάιος 2000)	-10,8	-7,3	-4,6	-4,1	-6,1	-14,6	-8,8			
Ευρωζώνη	-24,4 (Μάρ. 2009)	-1,9 (Μάιος 2000)	-11,3	-7,9	-5,2	-4,8	-7,0	-14,3	-7,6			
Ελλάδα	-80,8 (Φεβρ. 2012)	+3,2 (Απρ. 2000)	-40,8	-62,9	-58,9	-44,0	-19,8	-31,2	-37,2			
Περιοχή	2021											
	I	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ
ΕΕ-27	-16,5	-15,7	-12,2	-9	-6	-4,5	-5,6	-6,3	-5,3	-6	-8,2	-9,6
Ευρωζώνη	-15,5	-14,9	-10,9	-8,1	-5,1	-3,3	-4,4	-5,3	-4	-5	-6,8	-8,4
Ελλάδα	-43,2	-46,2	-39,5	-34,6	-22,2	-25,6	-32,9	-35,1	-38,3	-44,7	-40,8	-43,2
Περιοχή	2022											
	I	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ
ΕΕ-27	-10,0	-10,2										
Ευρωζώνη	-8,5	-8,8										
Ελλάδα	-42,3	-39,5										

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, DG Ecfm

Διάγραμμα 6: Δείκτης Εμπιστοσύνης Καταναλωτών (εποχικά εξομαλυμένα στοιχεία)

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, DG Ecfm

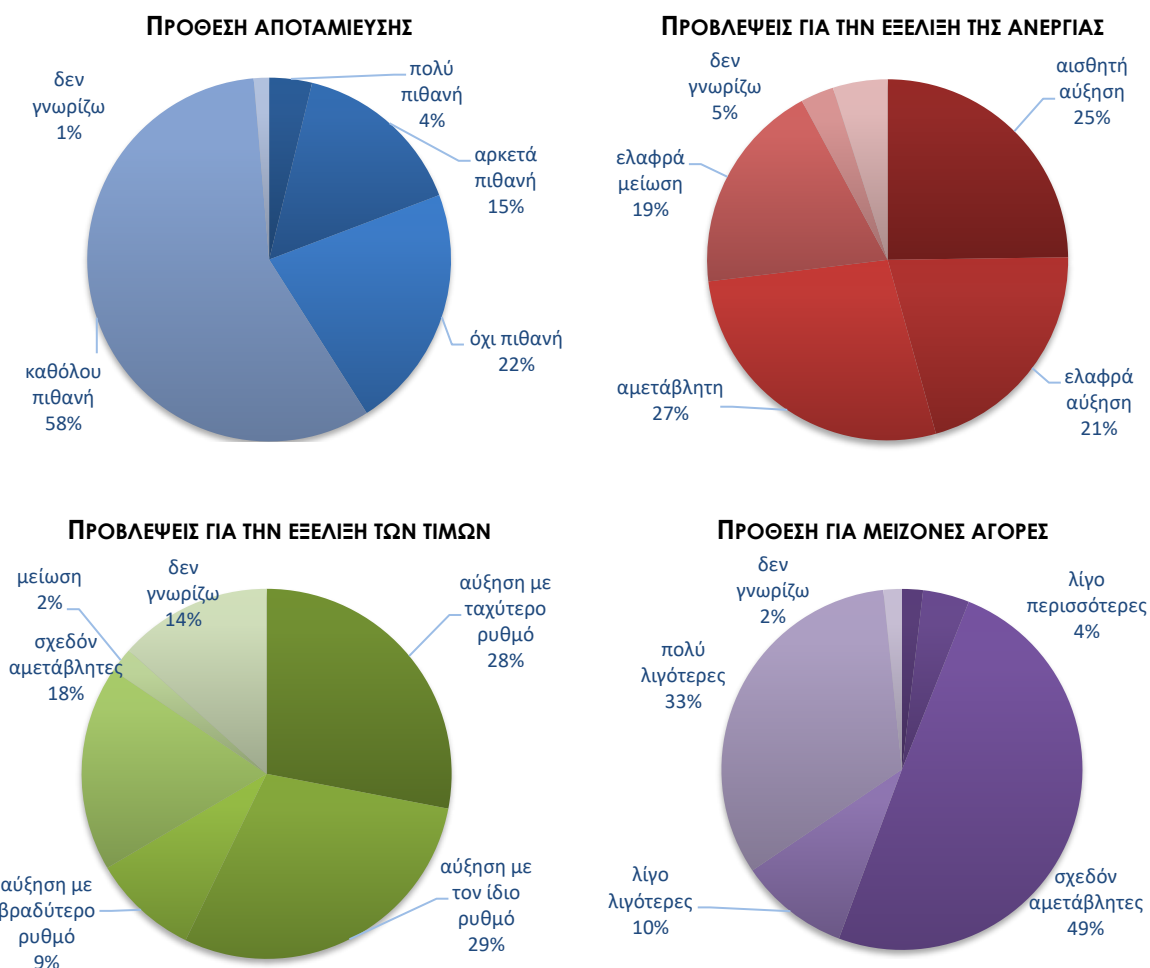
• **Σημαντική βελτίωση των προβλέψεων για την οικονομική κατάσταση της χώρας**

Ο δείκτης των προβλέψεων των νοικοκυριών για την οικονομική κατάσταση της χώρας τους το προσεχές 12-μηνο παρουσίασε σημαντική ενίσχυση τον Φεβρουάριο και διαμορφώθηκε στις -39,8 (από -48,6) μονάδες. Το 57% των καταναλωτών (από 66%) προβλέπει ελαφρά ή αισθητή επιδείνωση της οικονομικής κατάστασης της χώρας, έναντι του 23% το οποίο αναμένει σταθερότητα. Οι δείκτες σε ΕΕ και Ευρωζώνη διαμορφώθηκαν στις -14,6 και -7,8 μονάδες αντίστοιχα.

• **Κατακόρυφη βελτίωση της πρόθεσης για μείζονες αγορές**

Η πρόθεση των καταναλωτών για σημαντικές αγορές τους προσεχείς 12 μήνες (επίπλων, ηλεκτρικών συσκευών κ.λπ.) ενισχύθηκε σημαντικά, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις -33,7 (από -52,1) μονάδες. Το 43% των καταναλωτών (από 59%) προέβλεψε ότι θα προβεί σε λιγότερες ή πολύ λιγότερες δαπάνες, ενώ το 6% (από 5%) αναμένει το αντίθετο. Οι ευρωπαϊκοί δείκτες διαμορφώθηκαν στις -12,4 μονάδες στην ΕΕ και στις -13,9 μονάδες στην Ευρωζώνη.

Διάγραμμα 7: Ενδεικτικές μεταβλητές της έρευνας καταναλωτών το επόμενο 12μηνο

Πηγή: IOBE

• **Αισθητή βελτίωση της πρόθεσης για αποταμίευση**

Ο δείκτης της πρόθεσης για αποταμίευση τους προσεχείς 12 μήνες ενισχύθηκε τον Φεβρουάριο και διαμορφώθηκε στις -58,5 μονάδες (από -63,3). Το 80% (από 83%) των νοικοκυριών δεν θεωρεί πιθανή την αποταμίευση στο επόμενο 12μηνο, ενώ το 19% τη θεωρεί πιθανή ή πολύ πιθανή. Οι σχετικοί δείκτες διαμορφώθηκαν στις +5,2 μονάδες στην ΕΕ και στις +5,0 μονάδες στην Ευρωζώνη.

• **Σημαντική βελτίωση στις προβλέψεις για την ανεργία**

Ο δείκτης πρόβλεψης για την εξέλιξη της ανεργίας τους προσεχείς 12 μήνες βελτιώθηκε σημαντικά τον Φεβρουάριο, στις +22,7 μονάδες, από +41,7 τον Ιανουάριο. Το ποσοστό των νοικοκυριών που προβλέπει μικρή ή αισθητή άνοδο της ανεργίας υποχώρησε στο 46% (από 61%) με το 22%

(απο13%) των ερωτηθέντων να αναμένει ελαφρά μείωσή της. Οι αντίστοιχοι δείκτες σε ΕΕ και Ευρωζώνη διαμορφώθηκαν στις +8,7 και +6,6 μονάδες.

- **Σταθερότητα των προβλέψεων για άνοδο των τιμών**

Ο θετικός δείκτης για τις προβλέψεις μεταβολών στις τιμές τους προσεχείς 12 μήνες παρουσίασε μικρή εξασθένιση τον Φεβρουάριο και διαμορφώθηκε στις +32,7 μονάδες, έναντι +36,4 μονάδων τον Ιανουάριο. Το 57% (από 58%) των νοικοκυριών προέβλεψε άνοδο τιμών με τον ίδιο ή ταχύτερο ρυθμό και το 18% (από 17%) αναμένει σταθερότητα. Οι δείκτες σε ΕΕ και Ευρωζώνη διαμορφώθηκαν στις +38,6 και +37,7 μονάδες αντίστοιχα.

- **Αισθητή υποχώρηση του ποσοστού που «μόλις τα βγάζει πέρα»**

Σχετικά με τις εκτιμήσεις για την τρέχουσα οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού, το ποσοστό των καταναλωτών που δηλώνει ότι «μόλις τα βγάζει πέρα» υποχώρησε στο 57% (από 65%), ενώ στο 11% (από 6%) ενισχύθηκε το ποσοστό όσων αναφέρουν ότι αντλούν από τις αποταμιεύσεις τους. Οι καταναλωτές που δήλωσαν ότι αποταμιεύουν λίγο ή πολύ αποτελούν το 23% του συνόλου, ενώ το ποσοστό όσων δήλωσαν ότι «έχουν χρεωθεί» διαμορφώθηκε σε 9%.

- **Ενίσχυση του ποσοστού των νοικοκυριών που είναι αβέβαια για τη μελλοντική οικονομική κατάστασή τους**

Στην έρευνα έχει εισαχθεί πλέον μία νέα ερώτηση η οποία προσπαθεί να αξιολογήσει το βαθμό αβεβαιότητας που επικρατεί στα νοικοκυριά. Συγκεκριμένα, ζητά από τα νοικοκυριά να αξιολογήσουν κατά πόσο η μελλοντική οικονομική κατάστασή τους μπορεί να προβλεφθεί εύκολα ή δύσκολα. Τον Φεβρουάριο, το 52,0% έκρινε η οικονομική κατάστασή του μπορεί να προβλεφθεί δύσκολα ή σχετικά δύσκολα, ποσοστό σαφώς υψηλότερο σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα (37%).